

Mustrikogugu kindakudujatele

“Suur kindaraamat. Eesti kihelkondade mustrid” on kirjastuse Hea Lugu poolt välja antud mustrikogugu, kust saab inspiratsiooni omaenda kodukoha mustrite kudumiseks ja kombineerimiseks.

Raamatus on esitletud väike osa Eesti Rahva Muuseumi kogudes säilitatavast enam kui 5000 kindast. Mustrikogus on näidetega esindatud kindad enam-vähem kõikidest kihelkondadest ja Setumaa nulkadest.

Kindad on hädavajalikud

Kindad on Eestimaal hädavajalikud. Ühes peres kulus vanasti talve jooksul päris palju kindaid, igaüks kandis läbi vähemalt 2–3 paari. Kõige rohkem läks vaja labakindaid – neid nõudsid pakaselistel talvedel pikad saanisõidud ja välitööd, kus vahel pidi sooja saamiseks kaks paari kindaid ülestikku panema.

Kuduma õpiti kümnenda eluaasta paiku ja suurema osa perele vajalikest kudumitest valmistasidki tüdrukud. Varakult hakati ilusamaid kindaid kõrvale panema ka veimevaka täitmiseks. Täiskasvanud abielunaised kudusid muu töö kõrvalt – põllutööde puhketunnil või loomi karjatades.

Põlised motiivid

Kindad kooti kodusest lambavillast. Kindalõngad kraasiti ja kedra ti kodus ka veel siis, kui kangalõng lasti juba villavabrikus töödelda. Kinnasteks vajati laugemat lõnga. Kudumiseks kasutati kahe-, vahel ka kolmekordset lõnga. Kooti viie vardaga, üldjuhul olid vardad väga peenikesed (number 0,75–1,5).

Kirjad kinnastel on enamasti geomeetriselised. Mitmed kirjad ulatuvad kaugesse minevikku, põliste

Iga kindakuduja unistuseks on mahukas kogumik. Kuid pikka juttu ei maksa siit otsida, tegu on ikka mustrikogumikuga. Lisaks rikkalikule mustrivalikule on raamatus vanad fotod, mis tekitavad mõnusa “meie oma” tunde.

motiivide hulka kuuluvad silmusnelinurk, sakiline ussijoon, rist, kolmnurk, romb, kaheksaharuline täht jne. Nendes märkides arvati peituvat maagiline jõud.

Enamasti teame, et kinnastel on olnud pulmatraditsioonides suur roll kanda, kuid nende olulisus peiedel tuleb tänapäeval ehk nii mõnelegi üllatusena. Raamatus antakse ülevaade kinnaste tähtsusest nii pulma- kui matusekombestikust.

Kaitsev kinnas

Töötégija soovib ikka, et tema ettevõtmised õnnestuks, ja kindad pidid kaitsma inimese töövilja.

Raamatust saabki lugeda mõne tegevuse kohta, mille puhul kindad kätte tõmmati. Nii saab teada, et tähtsaid ettevõtmisi tuli alustada kinnastatud kätega – siis oli kurja silma võim võidetud. Olulisemaid töid alustati ikka kinnastatud kätega, näiteks majaehitust või kevadel viljakülvamist. Lisaks maagilisele väele pidid kindad ka lihtsalt kätt kaitsma.

XVIII sajandi lõpul tulid Euroopa moodi sõrmeotsteta või lihtsalt randmekindad. XIX sajandi teisel poolel aga hakati kasutama ka poolkindaid. Sellistega oli mugav külmas kirikus lauluraamatu lehti pöörata, jaheda ilmaga õues

REPRO